

»Andre partistemmer« ikke indgår i stemmeoverføringen, men at denne begynder med overføring af stemmer fra den kandidat, der har opnået det laveste antal stemmer.

Mindretallet er af den opfattelse, at såvel indstillingen fra det midlertidige udvalg til valgs prøvelse som folketingets beslutning den 22. december 1981 vedrørende denne sag *hviler på forkerte og utilstrækkelige forudsætninger*, jfr. mindretallets skrivelse til folketingets præsidium af 21. januar 1982 (bilag 8).

Grundlaget for folketingets beslutning

Betænkningen fra det midlertidige udvalg og det notat, der heri henvistes til, indeholdt intet, som kunne begrunde, hvorfor ministeriet ændrede sin oprindelige udvælgelse, der nøje fulgte lovens bogstav, og i stedet foretog nye beregninger på grundlag af en overføring først af »Andre partistemmer«, som slet ikke er anvist i valglovens regler for kandidatudvælgelse.

Da der hverken i betænkningen eller i det bagvedliggende skriftlige materiale er givet mindste begrundelse herfor, har folketinget måttet bygge på de erklæringer, der under debatten blev fremsat om spørgsmålet. Det drejer sig i praksis om følgende udtalelser:

Udvalgsformanden (om ministeriets oprindelige fremgangsmåde): »Det viste sig at være i strid med valglovens bestemmelse.«

Udvalgsformanden (om den ændrede fremgangsmåde): »Det er baggrunden, og det vil sige, at der også er sikkerhed for, at det er den rigtige kandidat, der er valgt for SF i Sønder storkreds.«

Indenrigsministeren: »Jeg vil gerne give den rent faktiske oplysning, at i forbindelse med opgørelsen af valgene i 1973, 1975 og 1977 har indenrigsministeriet fulgt den samme praksis, som er anvendt i dette tilfælde.«

De helt afgørende forudsætninger, som lå til grund for tingets beslutning den 22. december 1981, og som det på grund af tidspresset for det midlertidige udvalgs arbejde og på grund af afvisningen af forslaget om fornyet udvalgsbehandling først har været muligt at efterprøve *efter* tingets beslutning, kan sammenfattes i følgende tre indtryk, som blev bibragt tingets medlemmer under forhandlingerne:

1) at der var solidt juridisk belæg for den anvendte fremgangsmåde,

2) at den først anvendte fremgangsmåde derimod var direkte lovstridig, og

3) at man nu var i overensstemmelse med den hidtil godkendte praksis.

Den efterfølgende afprøvning viser, at *alle disse forudsætninger er forkerte*, hvilket reelt er bekræftet af ministeriet gennem de besvarelser, man har givet.

Det juridiske belæg for flertallets indstilling

Da lovens ordlyd som nævnt er aldeles klar og entydig og foreskriver, at stemmeoverføringen begynder med overføring af stemmer fra den kandidat, der har opnået det færreste antal stemmer, skal der efter mindretallets opfattelse overordentlig vægtige grunde til at indfortolke en ganske anden fremgangsmåde, som får den konsekvens, at mandatet flytter fra én kandidat til en anden.

Der ses ikke at være fremlagt sådanne juridiske argumenter, som kan begrunde et så betydningsfuldt brud på den fremgangsmåde, der følger af lovens bogstav.

Ministeriet anfører som gengivet i flertallets indstilling fire argumenter:

For det første anføres det, at hele hensigten med partilistesystemet er at favorisere kandidat nr. 1, og at det derfor er i bedste overensstemmelse med hensigten at lade »Andre partistemmer« tilfalde denne kandidat. Hertil er at sige, at lige så klart det er, at partilistesystemet favoriserer nr. 1, lige så klart må det være, at det ikke berettiger til en favorisering ud over, hvad loven udtrykkeligt giver hjemmel for. Og den giver ingen som helst hjemmel for at overføre »Andre partistemmer« til nr. 1 på listen.

For det andet anføres det, at eftersom partistemmerne fra en »tom« kreds indgår i beregningen af fordelingsstallet, forekommer det sært, om de skulle lades ude af betragtning ved fordelingen af stemmer på de enkelte kandidater. Hertil er at sige, at det forekommer nok så sært, om de skulle tillægges en enkelt kandidat, når dette ikke er udtrykkelig hjemlet. I øvrigt forekommer det ikke usandsynligt, at situationen er forudset, idet bestemmelsen om, at kandidater kan være valgt uden at nå fordelingsstallet (§ 47, stk. 1, nr. 4) bortset fra rent teoretiske og helt usandsynlige situationer kun får betydning, når der forekommer »Andre partistemmer«, som ikke overføres.